

NATUR

I en tid der mennesket begynner å tenke at det har mestret naturen gjør klimakrisen dramatisk entré. I vår tidsalder viser «Natur» til noe vi har tapt, og som vi kanskje en dag kan gjenfinne. Ikke bare handler diskusjoner om det «naturlige» om økosystemer, landskap og dyr, men også om hvordan vi skal innrette samfunnet. Naturbegrepet brukes gjerne til å berettigede avgjørelser, som når grupper eller arter behandles i tråd med sin angivelige natur. Vi kan strebe etter det naturlige, uten å enes om hva det er.

I videste forstand vil «Natur» si hele vårt materielle univers. I denne forstand *vinner* mennesket natur, heller enn å tape den, i takt med at stadig større deler av jorda bærer vårt preg under «antropocen». Plastemballasje når også de (av mennesker) ubebodde deler av planeten. Kanskje er plastemballasje bare et utslag av den menneskelige natur. Videre, kan og bør nyere teknologi brukes til å justere vår menneskelige natur etter våre behov?

Det ligger ikke på oss i *Filosofisk supplement* å ramme inn den fruktbare filosofiske samtale om «Natur», men vi håper å ta del i denne. Forskere og filosofistudenter som har bidratt til dette nummeret belyser spørsmål og problemstillinger omkring «Natur».

I «Adorno on Nature and Domination», undersøker Martin Nyberg hvordan T.W. Adorno tar for seg menneskets beherskelse av naturen, og i hvilken grad dennes tenkning kan bidra til miljøfilosofien.

O.K.S. Davanger tar i «How 'Rational Man' Failed Mother Earth: Feminist Ethics and Climate Change» et oppgjør med kanonisk etikk for å redegjøre for hvordan et overdrevent fokus på individet gjør det vanskelig for mennesker å motarbeide klimakrisen og takle de utfordringer den byr på. Hun foreslår feministisk etikk som et bedre alternativ, og fremmer en omsorgsontologi der mennesket alltid allerede befinner seg i et relasjonelt ansvar ovenfor andre.

Hans Robin Solberg og Bendik Aaby drøfter i «Species Selection and Traditional Concepts in Evolutionary Theory» muligheten for at naturlig seleksjon foregår på artsnivå. De diskuterer hvorvidt en slik hypotese lar seg forene med vårt syn på evolusjonshistorien, hva et biologisk individ er, og naturlig seleksjon overhodet.

Filosofisk supplement ved Dag Dramer og Veslemøy Kaen

har intervjuet Dag O. Hessen, professor i biologi ved UiO. Hessen har lenge vært interessert i forholdet mellom filosofi og biologi, og drøfter i dette intervjuet formidling av bioteknologiske funn og disses påvirkning på menneskets fremtid. Han setter ord på forholdet mellom menneskearten og dens meningssøkende enkeltmedlemmer.

Patrick J. Winther-Larsen anmelder *Against Marriage: An Egalitarian Defence of the Marriage-Free State* (2017) av filosof Clare Chambers (f. 1976). Winther-Larsen mener at verket er et tiltrengt bidrag til diskusjonen om ekteskap og likestilling.

I spalten *Fra forskningsfronten* redegjør førsteamanuensis i filosofi ved UiO Anna Smajdor for rollen (u)naturlighet spiller i bioetikk. Teksten, «Naturalness and unnaturalness in contemporary bioethics» beskriver et fagområde i uenighet over hva som skal telle i spørsmål om før-liv og død, og hvordan «Natur» her gjør seg gjeldende på underforstått vis.

Hvordan er det å være en laks? Om vi ikke kan vite det sikkert, kan vi i det minste forestille oss det. I denne utgavens *I praksis* argumenterer doktor i filosofi Martin Lee Mueller for at det nødvendige svaret på dette spørsmålet må få følger for forholdet mellom *Homo sapiens* og *Salmo salar*.

Martin Nyberg og Henrik Voldstad har oversatt Hans Jonas' «Hvorfor den moderne teknikken er et emne for filosofien» fra tysk til norsk. Teksten er et utdrag fra *Technik, Medizin, und Ethik*, der Jonas skildrer hvordan teknisk makt og teknologisk «fremskritt» har tatt filosofien på senga. Innledning ved oversettere setter Jonas' betraktninger i sammenheng med «Natur».

I *Utdrag fra den Leksikrytiske Encyclopedi* skriver et redaksjonsmedlem om «naturlige egenskaper». To nye mastere i filosofi har skrevet mesterbrev, og en norsk filosofistudent i Colombia har skrevet reisebrev. Det finnes også en «naturfilosofisk quiz» til våre lesere.

Vi i redaksjonen i *Filosofisk supplement* mener at «Natur» fortjener sin plass på dagsordenen. I sammenheng med dette nummeret arrangerte *Filosofisk supplement* debatt mellom professor Arne Johan Vetlesen og postdoktor i filosofi Ole Martin Moen, der de diskuterer mennesket og natur fra to vidt forskjellige standpunkt. Et lydopptak av debatten er tilgjengelig på våre nettsider.

God lesning!

Oda K.S. Davanger & Henrik Voldstad
redaktører